

Propozycje Komisji Europejskiej ws. obronności

W dniu 7 czerwca 2017 r. Komisja Europejska przedstawiła „**Dokument otwierający debatę na temat przyszłości europejskiej obronności**” oraz powołała **Europejski Fundusz Obrony**.

W **Dokumencie**, który jest jednym z pięciu dokumentów wyjaśniających do „Białej Księgi nt. przyszłości Europy” przedstawionej przez przewodniczącego Jean-Claude’a Junckera w dniu 1 marca 2017 r., Komisja kreśli trzy niewykluczające się scenariusze współpracy państw członkowskich UE w obszarze bezpieczeństwa i obrony pod kątem zwiększenia zdolności obronnych Europy do 2025 r.

Pierwszy scenariusz „Współpraca w zakresie bezpieczeństwa i obrony” przewiduje częstsze unijne misje wojskowe podobne do obecnych misji UE, które koordynowane byłyby z kwatery w Brukseli. Państwa członkowskie pogłębiłyby współpracę w obronie przed atakami hybrydowymi w cyberprzestrzeni. Współpraca odbywałaby się na podstawie każdorazowo zawieranych porozumień. Współpraca z NATO pozostałaby na niezmiennym poziomie.

Scenariusz „Podział zadań w zakresie bezpieczeństwa i obrony” przewiduje, że państwa członkowskie UE będą dzieliły się zadaniami, jak również środkami operacyjnymi i kosztami w dziedzinie obronności. Unia bardziej się zaangażuje w ochronę państw członkowskich, w tym ich bezpieczeństwa cybernetycznego, obronę granic i zwalczanie terroryzmu. Państwa członkowskie będą wymieniać się danymi wywiadowczymi i nie będą powielać swoich działań. Zaangażują się za to w wielonarodowe projekty obronne. Scenariusz przewiduje wspólne planowanie i struktury dowodzenia, kształcenie wojskowe i manewry na wielką skalę. W konsekwencji UE zwiększy zdolność przerzucania sił zbrojnych pod kątem realizacji unijnych misji cywilnych i wojskowych w regionach graniczących z UE. Ponadto zacieśniona zostanie współpraca z NATO.

Trzeci scenariusz „Wspólna obrona i bezpieczeństwo” przewiduje stworzenie wspólnej obrony na podstawie art. 42 Traktatu UE, co doprowadziłoby to do większego zintegrowania wojsk państw członkowskich, wspólnego planowania awaryjnego, regularnych wspólnych manewrów i szkoleń w Europejskich Kolegiach Obrony. Wspólne programy obronne byłyby finansowane z Europejskiego Funduszu Obronnego. Ponadto powstałaby europejska agencja badań nad obronnością, wspierająca innowacje w obronności. W konsekwencji powstałby europejski rynek obronny. Unia byłaby gotowa do działań bojowych wobec grup terrorystycznych oraz operacji morskich we wrogim środowisku. Grupy bojowe UE zostałyby

przekształcone w siły szybkiego reagowania. Odnośnie współpracy z NATO scenariusz przewiduje, że „obrona Europy stanie się wzajemnie wzmacniającym się obowiązkiem UE i NATO”.

Europejski Fundusz Obrony ma pozwolić państwom członkowskim na wspólne nabywanie technologii wojskowych i wyposażenia, wspierać badania naukowe w sektorze obronnym i wspólny rozwój zdolności obronnych. W jego skład wchodzi dwa elementy: badania naukowe oraz rozwój i nabywanie.

Od 2017 r. Unia Europejska zaproponuje granty na wspólne **badania naukowe** w priorytetowych obszarach ustalonych przez państwa członkowskie takich, jak elektronika, metamateriały, oprogramowanie szyfrujące, robotyka, systemy bezzałogowe w marynarce wojennej, systemy indywidualnego wyposażenia żołnierzy. Finansowanie w 2017 r. będzie wynosić 25 mln euro, do 2019 r. 65 mln euro, a po 2020 r. 500 mln euro rocznie na podstawie unijnego programu badań, który zostanie przedstawiony w 2018 r.

Państwa członkowskie będą mogły pogłębiać **wspólny rozwój i nabywanie** wyposażenia obronnego przy wsparciu finansowym Unii, które będzie się kształtować na poziomie 500 mln euro w 2019 i 2020 r. w ramach programu dot. obrony i rozwoju innowacyjnej bazy przemysłowej. Po 2020 r. finansowanie wzrośnie do 1 mld eur rocznie i ma być dźwignią dla finansowania przedsiębiorstw państw członkowskich, które może wygenerować całkowite inwestycje w obronność na poziomie 5 mld eur rocznie.

Celem Funduszu jest współpraca głównie z małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Oprac. W. Kuźma